

Oplæg om elektroniske privatarkiver

Nordiske Arkivdage, 8. august 2003

Jan Dalsten Sørensen, Rigsarkivet, Danmark

Statens Arkiver har et godt kendskab til de forskellige journalsystemer (diariesystem) og sags- og dokumenthåndteringssystemer, som udbydes på det danske marked, fordi det er et krav til statslige myndigheder, at deres systemer skal godkendes af Rigsarkivet inden de tages i brug. Vi ved, bl.a. fra de kundereferencer, som findes på leverandørernes hjemmesider på Internettet, at mange erhvervsvirksomheder og især interesseorganisationer anvender de samme systemer, som statslige myndigheder. Det er et rigtigt godt udgangspunkt for at kunne begynde at modtage arkiveringsversioner af sådanne systemer fra erhvervslivet.

Men der er selvfølgelig mange ting, man ikke får lov til som offentlig myndighed af arkivmæssige hensyn – den slags hensyn gælder naturligvis ikke på det private marked. F.eks.

- opdeling i arkivperioder (et statsligt arkiv skal være opdelt i arkivperioder på ca. 5 år – det gør det let at håndtere forhold vedr. arkivering.)
- Sikring af, at et system omfatter hele arkivdannelsen – at alle relevante dokumenter bliver registreret i systemet etc. , forbud mod hybridsystemer – klar afgrænsning mellem de sager, der findes på papir og dem, der findes i elektronisk form.
- Sikring af, at der er en fornuftig sammenhæng mellem de dokumenter, der sagligt set hører sammen – enten i form af et sagsbegreb eller i form af anden sammenhæng, en sammenhæng, som vel at mærke lader sig overføre til en systemuafhængig arkiveringsversion.

Det, at man evt. anvender samme systemer som statslige myndigheder, der afleverer arkiveringsversioner/kopier, er derfor ikke nødvendigvis ensbetydende med, at der ikke kan være mange problemer forbundet med at få lavet en arkiveringsversion, der kan leve op til Statens Arkivers krav.

Udfordringen fra private elektroniske arkivalier handler ikke kun om teknik! Min påstand er, at elektroniske arkivalier og papirarkivalier er forskellige slags arkivalier, som kræver, at der tænkes i bevaringskriterier, som retter sig specielt mod IT-arkivalier – og måske endda specifikt private IT-arkivalier. Man kan ikke bare overføre bevaringskriterier fra papir til IT. Dels fordi materiale, man normalt ikke vil bevare i papirform kan blive bevaringsværdigt, fordi det findes i elektronisk form og derfor lader sig behandle på en helt anden måde – statistik, analyse m.v. Dels fordi der vil være informationer/typer af arkivalier, som kun findes i elektronisk form – fordi det aldrig ville kunne betale sig at skabe den type information i papirform. Eksempelvis har en dansk chokoladefabrikant har fået lavet et system, der kan bruges til at analysere indkøbsmønstre ved hjælp af strekkoder. Jeg går ud fra, at det handler om, at man samler informationer fra alle butikker, der har strekkodelæser så man kan analysere, om salget af en bestemt vare er afhængig af særlige tilbud hos en bestemt supermarkedskæde; særlige eksponeringer af produktet hos en anden osv. Det er ikke fordi jeg vil argumentere for, at den slags oplysninger er specielt bevaringsværdige: Pointen er, at der i elektronisk form indsamles og behandles oplysninger, som man aldrig ville drømme om at indsamle og behandle manuelt – og hvor der altså ikke er

nogle papir-bevaringskriterier at gå ud fra! Her er det nødvendigt med et samarbejde mellem arkivarer, der er vant til at behandle elektroniske arkivalier, og arkivarer, der er vant til at behandles private arkivalier/arkivalier fra erhvervslivet.

Det koster penge og ressourcer at lave en arkiveringsversion af elektroniske arkivalier, som er systemuafhængige.

Det bliver en udfordring for arkiverne at sikre bevaringsværdige elektroniske arkivalier fra private virksomheder og organisationer, der ikke er forpligtede til at anvende de nødvendige ressourcer til at få udarbejdet arkiveringsversionen, sådan som offentlige myndigheder er det – og som ikke får den umiddelbare gevinst ud af det, som de gør ved at kunne aflevere et stort papirarkiv, der står og fylder op i kælderen.